

22.08.2024

Kirkkohallitus - Virastokollegio

Kirkkohallituksen virastokollegio / Kyrkostyrelsens ämbetskollegium

Kokousaika/Tid	22.08.2024 09:00 -	
Kokouspaikka/Plats	Kirkon talo, neuvotteluhuone Jerusalem	
Jäsenet/Medlemmar	Pekka Huokuna (puh.joht./ordf.) Pirjo Pihlaja (siht./sekr. 281 §) Kimmo Kääriäinen Anna Kaarina Piepponen Petri Määttä Juha Tuohimäki	etäyhteys/på distans
Läsnä/Närvarande	Eeva-Kaisa Heikura Asta Virtaniemi (siht./sekr.) Johanna Simpanen Kalle Kuusimäki Edla Mäkelä Sari Kiili	273–280 § 273–280 § 274, 275 § 277 §, etäyhteys/på distans 278–280 §, etäyhteys/på distans 281 §

Pöytäkirjan vakuudeksi/In fidem

Tarkastanut/Justerat

Asta Virtaniemi 273–280 §

Pekka Huokuna

Pirjo Pihlaja 281 §

Kirkkohallitus - Virastokollegio

22.08.2024

§ 280 Lupahakemus; Salon seurakunnan Kosken kirkon peruskorjaus

Diaarinumero DKIR/486/03.03.00/2024

Esittelijä yliarkkitehti Edla Mäkelä

Perustelut **Kirkollisen rakennuksen lupa**

Salon seurakunnan kirkkovaltuusto on 15.05.2024 § 24 päättänyt hyväksyä Kosken kirkon peruskorjauksen suunnitelmat. Kirkkohallitukselta on haettu kirkkolain mukaista lupaa suojellun kirkollisen rakennuksen olennaiseen muuttamiseen.

Muutoksen kohteena oleva kirkollinen rakennus

Toivo Paatelan suunnittelema kirkko on vihitty käyttöön helmikuussa 1935. Kirkko on tyypiltään päätytornillinen pitkäkirkko, jonka kuoripäädystä on matala sakaristo. Runkohuoneen itäpäähän liittyvät symmetrisesti matalat ja kapeat, kirkkosaliin avautuvat siipiosat, joista toinen toimi alun perin seurakunta- ja toinen pyhäkoulusalina. Kirkon julkisivut ovat rapatut valkoisiksi ja jyrkkä vesikatto on punatiilinen. Tornin kellokerros on kahdeksankulmainen ja päättyy korkeaan huippuun ja ristiin. Kirkkosalia kattaa voimakkaasti porrastettu betoniholvi. Seiniä jäsenöivät kapeat segmenttikaariset ikkunat tummine ikkunapuitteineen. Kuoriossa on kirkkosalia kapeampi ja neljä askelmaa korkeammalla. Yleisilme on valoisa. Messinkiset sähkökruunut ovat Paavo Tynellin suunnittelemat ja Taito Oy:n valmistamat. Kirkko on yksityiskohdiltaan hyvin viimeistelty. Tummaski petsattu kiinteä sisustus on säilynyt alkuperäisenä. Kirkon edellinen sisätilojen peruskorjaus on vuodelta 1985. Ulkopuolinen peruskorjaus on toteutettu vuosina 2016–2018. Kirkko on suojeltu kirkkohallituksen päätöksellä 25.11.2003.

Hankkeessa kirkon sisäpuoliset osat peruskorjataan ja tehdään sekä toiminnallisia että rakenteellisia muutoksia pohjoispuolen sisäänkäyntiin, kirkkosaliin, eteistilaan ja sakastiin. Kirkkolain tarkoittamia olennaisia muutoksia ovat pohjoispuolen ulkoportaan muutos ja luiskan lisääminen, sivusalien ja kirkkosalin etu- ja takaosan kiinteiden penkkien poisto sekä sisustaminen irtokalusteilla, keittiön ja wc:n lisääminen pohjoissisäänkäynnin yhteyteen, kiintokalusteiden lisäys kirkon takaseinälle, alttarikorokkeen

Kirkkohallitus - Virastokollegio

22.08.2024

madaltaminen kirkkosalin lattian tasolle, alttarirakenteen uusiminen, saarnatuolin porrasmuutos sekä urkuparven korokkeiden purkaminen ja sekä uuden kaiteen lisääminen. Lisäksi pääsisäänkäynnin eteistilaan lisätään wc-tila portaan alle, eteläsisäänkäynnin eteisestä poistetaan kevyt väliseinä ja lisätään komerot sekä sakariston kalustusta uusitaan.

Museoviraston lausunto

Museovirasto on antanut 15.05.2024 asiasta lausunnon, joka perustuu Arkkitehtitoimisto Noan Oy:n 12.4.2024 päivättyihin pääpiirustustason kokonaissuunnitelmaan muutoksista, alustaviin työpiirustuksiin ja detaljeihin sekä havainnemateriaaliin. Lisäksi on toimitettu toimenpidelistauksia eri suunnittelualoilta, rakennushistoriaselvitys ja pintaväritutkimus. (Liitteet 1–2/280 §)

Kosken kirkon sisätiloja koskeva peruskorjaustyö on laaja. Suunnitelma-asiakirjat, rakennushistoriaselvitys ja väritutkimus ovat ammattitaitoisesti ja perusteellisesti laaditut, ja ne täydentyvät jatkossa yksityiskohdiltaan toteutusasiakirjoiksi. Jossain määrin toimimattomia materiaaleja tai rakenteita korvataan uusilla, kirkkotilan arkkitehtuuria menettämättä. Matalampien sivusiipien toiminnallinen muutos perustuu nykyisiin tarpeisiin, mutta saa perustelunsa myös alkuperäisistä toiminnoista seurakunta- ja pyhäkoulusaleina. Ratkaisut ovat harkittuja niin sisätiloissa kuin ulkona luiskan osalta. Uusi kalustus on sijoitettu tiloihin symmetrisesti kirkkosalin tilan luonnetta tukien. Uusien sisustuselementtien muotoiluun tulee jatkosuunnittelussa kiinnittää huomiota ja niiden tulee sopia yhteen kirkkosalin arkkitehtuurin kanssa niin, että alkuperäinen arkkitehtuuri säilyttää ensisijaisuutensa. Alkuperäisen tilamuodon tulee olla hahmotettavissa jatkossakin. Poistettavat penkit on mahdollisuuksien mukaan säilytettävä olosuhteiltaan sellaisissa tiloissa, että niiden palauttaminen on mahdollista. Muutosten on oltava palautettavia.

Mallisuoritukset tulee tehdä kaikista pintakäsittelyistä ja sävyistä sekä sisätilan lasituksista pääsuunnittelijan hyväksyttäväksi. Museovirasto osallistuu katselmuksiin mahdollisuuksien mukaan. Pääsuunnittelijan tulee laatia hankkeesta restaurointi-/korjausraportti, josta selviävät tehdyt toimenpiteet ja joka toimitetaan myös Museovirastolle ja kirkkohallituksen Basis-järjestelmään. Lähtötilanne ja työvaiheet on dokumentoitava

Kirkkohallitus - Virastokollegio

22.08.2024

huolellisesti. Ennen purkutöitä korjattavat kohdat tulee dokumentoida valokuvaamalla ja dokumenttiin on liitettävä piirustukset.

Dokumentointivastuusta tulee sopia tilaajan ja urakoitsijoiden välillä. Mikäli kaivutyössä tulee esiin kiinteään muinaisjäännökseen viittaavia rakenteita tai kulttuurikerroksia, tulee ne keskeyttää välittömästi ja ottaa yhteyttä Varsinais-Suomen alueelliseen vastuumuseoon.

Museovirasto puoltaa Kosken kirkon peruskorjausta suunnitelman mukaisesti lausunnossa mainituin huomioin. Toimenpiteet eivät vähennä kirkon kulttuurihistoriallista tai rakennustaiteellista arvoa. Museovirastolle tulee antaa mahdollisuus seurata ja kommentoida hanketta.

Tuomiokapitulin lausunto

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli on 14.08.2024 § 185 antanut asiasta lausunnon, jonka mukaan kirkkovaltuuston päätös on syntynyt laillisessa järjestyksessä ja hankkeen hyväksymistä koskeva päätös on tehty yksimielisesti. Päätös täyttää siten kirkkolain 3 luvun 9 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyn määräenemmistövaatimuksen.

Kirkkovaltuuston pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa 20.5.2024 alkaen. Päätökseen on virheellisesti annettu valitusosoitus hallinto-oikeuteen, mutta tämä ei estä asian käsittelyä kirkkohallituksessa. Kirkkovaltuuston päätös luvan pyytamisestä kirkkohallitukselta on asian valmistelua, joten päätökseen olisi tullut antaa kirkkolain 12 luvun 4 §:n mukainen muutoksenhakukielto.

Museovirasto puoltaa suunnitelmaa lausunnossaan. Tuomiokapitulilla ole huomauttamista kirkkovaltuuston päätöksen lainmukaisuuden eikä esitettyjen korjaussuunnitelmien suhteen. Tuomiokapituli pitää kannatettavana seurakunnan suunnitelmaa, joka on ammattitaitoisesti valmisteltu ja jossa kirkkotilan toiminnallisuutta ja esteettömyyttä parannetaan kuitenkin siten, että kirkon rakennustaiteellinen ja kulttuurihistoriallinen arvo säilyy.

Lupaviranomaisen harkinta asiassa

Muutos- ja korjaustyöt vastaavat tekniseen peruskorjaustarpeeseen sekä monikäyttöisempään ja kaikille saavutettavaan kirkkotilaan. Päätöksen pöytäkirjaotteesta ei käy ilmi päätöksen valmistelun kirkkojärjestyksen

Kirkkohallitus - Virastokollegio

22.08.2024

mukaista lapsivaikutusten arviointia. Seurakunnan päätökseen on virheellisesti annettu valitusosoitus, vaikka päätöksestä olisi tullut antaa muutoksenhakukielto. Nämä puutteet ja virheet eivät kuitenkaan estä asian käsittelemistä ja luvan myöntämistä kirkkohallituksessa.

Lupaviranomaisen päätösvalta

Salon seurakunnan kirkkovaltuuston päätös on syntynyt lain mukaisessa järjestyksessä ja lain edellyttämällä määräenemmistöllä. Suunniteltu muutos edistää kirkollisen rakennuksen kulttuurisesti kestävää hoitoa ja käyttöä. Suunnitelmassa on huomioitu rakennuksen ominaisluonne ja erityispiirteet, joten lupa on myönnettävissä.

Sovelletut lainkohdat: Kirkkolaki luku 3 § 9, 21, 22 ja 23 sekä luku 10 § 15 ja 23. Kirkkojärjestys luku 3 § 29 sekä luku 10 § 4.

Lisätiedot	yliarkkitehti Edla Mäkelä, p. 050 591 7665, edla.e.makela@evl.fi
Päätösehdotus	Kirkkohallitus myöntää Salon seurakunnalle kirkkolain mukaisen luvan Kosken kirkon peruskorjauksessa tehtäville muutoksille Arkkitehtitoimisto Noan Oy:n 12.4.2024 päivättyjen pääpiirustustason kokonaissuunnitelman mukaisesti. Museoviraston lausunnossa esitettyjä ohjeita tulee noudattaa. Tämä päätös on pidettävä seurakunnassa yleisesti nähtävänä kirkkolain 10 luvun 23 §:n mukaisesti. Muutos voi edellyttää myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaista lupaa, joka seurakunnan tulee hakea rakennuslupaviranomaiselta.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Toimenpiteet	Ote Salon seurakunta ja Museovirasto, tiedoksi Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli.

Kirkkohallitus - Virastokollegio

22.08.2024

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä siitä kirjallisen oikaisuvaatimuksen kirkkohallituksen täysistunnolle.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti ja siitä on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- päätös, johon oikaisua vaaditaan
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa kirkkohallitukselle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: PL 210, 00131 Helsinki

Käyntiosoite: Eteläranta 8, Helsinki

Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi

22.08.2024

Kirkkohallitus - Virastokollegio

Kirkkohallituksen viraston aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.30–16.15.

Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä kirkkohallituksessa oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi tuoda virastoon, lähettää postitse tai sähköisesti.

Sähköisen viestin katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan omalla vastuulla.